

**Toplumsallaşma Alanları Olarak
Belediye Kütüphaneleri: Bağcılar Belediyesi
Halk Kütüphanesi Örneği:
“Bilge Kadın Platformu” ve “Kitapla
Buluşma, Yaşamla Tanışma Kulübü”**

Zeynep Gedikoğlu

Bağcılar Belediyesi, İstanbul, zbalcioglu@hotmail.com

Nihat Adıgüzel

Bağcılar Belediyesi, İstanbul, nihad_adiguzel@hotmail.com

Öz

Bu çalışmada toplumsallaşma alanları olarak belediye kütüphaneleri konu başlığına bağlı kalınarak Bağcılar Belediyesi Mehmet Selim Kiraz Halk Kütüphanesinde yürütülen kütüphanecilik çalışmaları hizmet politikası çerçevesinde değerlendirilecektir.

2004 yılında hizmete açılan Mehmet Selim Kiraz Halk Kütüphanesi, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğüne bağlı bir alt birim olarak kullanıcılarına hizmet sunmaktadır. Bağcılar Belediyesine bağlı içinde kütüphanesi bulunan 32 birimin arasında en büyük ve en kapsamlı olanıdır. Bağcılar Belediyesine bağlı birimlerdeki toplam kitap sayısı 86.000'dir.

Mehmet Selim Kiraz Halk Kütüphanesinin 2016 yılı itibariyle kitap sayısı 33.200, üye sayısı 21.693'dür. 2015 yılında ödünç verilen kitap sayısı 27.572, ilk dört aylık süreyi baz alarak 2016 yılında ödünç verilen kitap sayısı 10.600'dür. 2015 yılında kütüphane hizmetlerinden yararlanan kullanıcı sayımız 269.929'dür. Bilgi Erişim Merkezimizde kullanıcılarımıza güvenli internet hizmeti sunulmaktadır.

Kütüphanemiz haftanın 7 günü (resmi tatiller de dâhil) 08.30-21.00 saatleri arasında hizmet sunmaktadır. Kütüphanemiz, sadece ders çalışılan, kitap alıp verilen bir mekân değildir. Kütüphanenin hizmet politikasını da hayatın içinde düzenlediği etkinliklerle yer almak oluşturmaktadır.

Kısa, orta, uzun vadeli bedeflerini ve kullanıcı profilini belirleyen belediye kütüphanelerinin çalışmalarını dört

duvarın dışına taşması, kitap okuma alışkanlığı kazandırmayı hedefleyen etkinliklerle desteklemesi gerekmektedir. Sürekli değişim ve gelişimin yaşandığı bilgi çağında kütüphaneleri sadece kitap alıp verilen, ders çalışılan mekânlar olarak değerlendirmek kütüphaneleri yaşamın dışına çıkarmak demektir.

Evden okula uzanan köklü okuma zinciri oluşturmak amacıyla ev hanımları için Bağcılar Belediyesi Bilge Kadın Platformu, çocuklar için Mehmet Selim Kiraz Halk Kütüphanesi Kitapla Buluşma, Yaşamla Tanışma Kulübü kurulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Okuma alışkanlığı, yaşam boyu öğrenme, toplumsal iletişim, kişisel gelişim, sosyal projeler, dezavantajlı gruplar.*

Giriş

Türkiye İstatistik Kurumunun 2015 yılı verilerine göre Bağcılar İstanbul'un en kalabalık ilçelerinden birisidir. Bağcılar'da bulunan Mehmet Selim Kiraz Halk Kütüphanesi farklı sosyal, ekonomik, kültürel yapıda insana hizmet vermekte ve aktif olarak kullanılmaktadır.

Kütüphanemizin hedef kitlesi içinde anneler ve çocuklar geniş yer tutmaktadır. Bilge Kadın Platformu ve Kitapla Buluşma Yaşamla Tanışma Kulübü, Kütüphanemizde başarıyla yürütülen iki pilot uygulamadır. Hedef kitlemizle eğitim öğretim yılı boyunca yürüteceğimiz tüm çalışmalar titizlikle planlanmakta, sorumluluk bilinciyle sosyal projeler yürütülmektedir. Yaptığımız çalışmalarla üye sayısı ve kütüphane kullanımı artmakta, bireylerin akademik ve sosyal gelişimlerine katkı sağlanmakta, kütüphanelerde sunulan hizmetler çeşitlenmekte ve hizmet kalitesinde gözle görülür bir artış gözlemlenmektedir.

Kütüphaneler ve bilgi merkezleri toplumun bel kemiğini oluşturur. Kütüphaneleri yarına taşımak istiyorsak düzenlediğimiz etkinliklerle cazibe merkezleri haline dönüştürmemiz gerekir. Kütüphane kültürü ve okuma alışkanlığı kazanmış bireyin hem kendi yaşantısında hem de dolaylı olarak toplumun yaşantısında olumlu değişiklikler meydana gelecektir.

Bilge Kadın Platformu

“Halk Kütüphaneleri İçin Hizmet Kılavuzu” adlı eserde halk kütüphanelerinin toplumun en önemli kültürel ve sosyal merkezlerinden birisi olduğu vurgulanmaktadır. Okuma alışkanlığının hem kazanılmasında hem de kazandırılmasında ailelere büyük görevler düşmektedir.

Bilge Kadın Platformu, 2011 yılında kitap okuyan ev hanımlarının bir araya gelmesiyle oluşan sivil bir topluluktur. 2011 yılında 10 kişiden oluşan grubun sayısı 2016 yılında 200'e ulaşmıştır.

Bilge Kadın Platformunun Amaçları

Bağcılar, İstanbul'un en fazla nüfus yoğunluğuna sahip ilçesidir. En büyük amacımız farklı sosyokültürel yapıdaki bayanları halk kütüphanesi ortak paydasında birleştirmektir.

- Okuma alışkanlığı kazandırma,
- Yaşam boyu öğrenme,
- Dezavantajlı gruplarla çalışmalar yürütme,
- Kütüphaneleri bayanlar için cazip mekânlar haline getirme,
- Toplumsal iletişim,
- Kişisel gelişim vs. amaçlarımız arasındadır.

Bilge Kadın Platformu Çalışmalarının Yürütülmesi

Kitap tahlil çalışmaları edebiyat öğretmenleri rehberliğinde her 15 günde bir Kültür Merkezinde gerçekleştirilmektedir. Okunan kitaba bağlı olarak toplantılarımıza kimi zaman psikologlar kimi zaman tarihçiler katılmaktadır. Psikologların katıldığı toplantılarda karakter analizleri üzerinde durulmakta, tarihçilerin katıldığı toplantılarda dönem ve tarihsel süreç üzerinde durulmaktadır. Kitabın yazarı, yazıldığı dönem, dil ve üslupla ilgili kısa bir girişten sonra tahlil çalışmasına katılan tüm bayanlar söz alarak düşüncelerini paylaşmaktadırlar.

Bilge Kadın Platformu Üyeleriyle Düzenlediğimiz Etkinlikler

Bilge Kadın Platformu üyeleriyle birçok etkinlik düzenlenmiştir.

- Okuryazar buluşmaları,

- Paneller,
- Kütüphane Haftası Çalıştayı,
- Kadın Meclisiyle ortak kitap okuma etkinlikleri,
- Geziler (Kadın Eserleri Kütüphanesi, Edirne gezisi, TÜYAP Kitap Fuarı, Süleymaniye gezisi)
- Yıl sonu kapanış programları,
- Osmanlıca kursu,
- Dünya Şiir Gününde Darülaceze’de yaşayan şairleri anmak için düzenlediğimiz “Yaşayan Şiirler Vefa Programı” vs.

Bilge Kadın Platformuyla Elde Edilen Kazanımlar

Bilge Kadın Platformu üyeleriyle 5 yıldır devam ettiğimiz çalışmada hedeflediğimiz tüm amaçlara ulaşılmıştır. Tahlil çalışması bayanlar için bir akademi niteliği taşımaktadır. Programa sürekli katılım sağlayan bayanlara Belediye Başkanımız Sayın Lokman Çağırıcı tarafından katılım sertifikası verilmektedir.

Kitap tahlil çalışmasına katılan ev hanımlarının kitaba, kütüphanelere ve hayata bakış açıları değişmiştir.

Çalışmalarımıza aktif olarak katılan bayanların aile ve sosyal yaşamlarında olumlu değişiklikler meydana gelmiştir.

- Kütüphane kullanımı büyük ölçüde artmıştır.
- Farklı kültürden insanlar ortak çalışmalarını başarıyla yürütmüşlerdir.
- Yaşam kaliteleri ve kendilerine güvenleri artmıştır.
- Yaşam boyu öğrenme ilkesini hayata geçirmişlerdir.
- Ailede başlayan okuma zinciri hayata geçirilmiştir.
- Halk kütüphanesi hizmetleri tanıtılmış, çoğaltılmış ve verilen hizmetlerin kalitesi artmıştır.

Basında Bilge Kadın Platformuyla İlgili Çıkan Haberler

Yaptığımız çalışmalar basında da geniş yankı uyandırmıştır.

- TV8 Aramızda Kalmasın programı,
- Nihayet Dergisi Mart özel sayısı,
- 21 Şubat 2015 milliyet.com.tr,
- 20 Mart 2015 Darülaceze’de şairler günü hürriyet.com.tr,
- www.nevzattarhan.com/okuryazar buluşmaları,

- www.internethaber.com/kadınlar kitap okuyarak mutlu oluyor,
- www.yenisafak.com/kitap kurdu kadınlar,
- www.vizyonturk.tv/kitap kurtları Tolstoy'un romanını masaya yatırdı,

Bilge Kadın Platformuyla ilgili çıkan haberlerden bazılarıdır.

Kitapla Buluşma, Yaşamla Tanışma Kulübü

Türk kütüphaneciliğinin ilk profesörü Osman Ersoy diyor ki: “Kütüphanesiz bir eğitim düşünüyorsak, gerçekte eğitimi ciddiye almıyoruz demektir.” Halk kütüphanelerinin yapmış olduğu etkinliklerle eğitimi desteklemeleri gerekmektedir. Mehmet Selim Kiraz Halk Kütüphanesi yaptığı çalışmalarla hem eğitimi desteklemekte, hem de çalışmalarda aktif olarak yer almaktadır.

Erken yaşlardan itibaren kütüphane kullanımı konusunda desteklenen çocuklar, büyük olasılıkla ileriki yıllarda da kütüphane kullanıcısı olmaya devam edeceklerdir (IFLA, 1987; 2001).

Halk kütüphaneleri her yaştan, her kültürden insanı bir araya getiren önemli merkezlerdir. IFLA ilkeleri baz alınarak 2014 yılında Bağcılar İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün onayıyla “Kitapla Buluşma, Yaşamla Tanışma Kulübü” üç pilot okulda çalışmalarına başlamıştır.

Kitapla Buluşma, Yaşamla Tanışma Kulüp Çalışmalarının Yürütülmesi

Projenin yürütüleceği okulların müdürleri, müdür yardımcıları, Türkçe öğretmenleriyle ön görüşmeler yapılmıştır. Okumaya, öğrenmeye meraklı okul temsilcileri belirlenmiştir. Resmi izinler alındıktan sonra Kültür Merkezinde öğrenci ve velilerine yönelik tanışma ve bilgilendirme toplantısı düzenlenmiştir.

Kulüp öğrencileriyle her 15 günde bir araya gelinerek Türkçe öğretmenlerinin rehberliğinde kitap tahlil çalışmaları yürütülmektedir.

Projemiz halk kütüphaneleri ile okulların koordineli çalışmasının somut örneğidir. Kulüp çalışmaları aynı zamanda eğitimi destekleyici rol üstlenmektedir.

Kitapla Buluşma, Yaşamla Tanışma Kulübünün Amaçları

En önemli amacımız gençlere kitap okuma alışkanlığı kazandırmak ve kütüphane kullanımı konusunda farkındalık oluşturmaktır.

Okuma kültürü kazandırmak,

Kütüphaneleri yaşamın merkezine çekmek,

Okuyan, araştıran, sorgulayan bireyler yetiştirilmesine yardımcı olmak,

Öğrencilerin sosyal, kültürel gelişimini desteklemek,

Yaşam boyu öğrenme felsefesini hayata geçirmek,

Bilgiye ihtiyacın en kolay karşılandığı yer olan kütüphanelerde nitelikli zaman geçirilmesini sağlamak,

Halk kütüphanesi kullanıcı profilini genişletmek,

Halk kütüphanesi hizmetlerini tanıtmak ve yaygınlaştırmak,

Çalışmaya katılan öğrencilerimizin hayal gücünün zenginleşmesini sağlamaktır.

Kitapla Buluşma Yaşamla Tanışma Kulübüyle Düzenlenen Etkinlikler

- Kulüp öğrencileriyle ortak birçok etkinlik düzenlenmiştir.
- Okuryazar buluşmaları
- Çizer öğrenci buluşmaları
- Paneller
- Geziler (Harbiye Askeri Müzesi, Mehmet Akif Müzesi, 8D Sinema, Üç Tutku Festivali, kitabın yapılış aşamalarını yerinde görmeleri için Çevik Matbaa gezisi, Adalar Müzesi)
- Piknikler
- Matematik kursu
- Semazen gösterimi
- Tiyatro grubu
- Bilgi okuryazarlığı seminerleri
- Öğrencilerimizin toplum önünde kendilerini

rahatlıkla ifade edebilmeleri için 52. Kütüphane Haftasında tamamen kulüp öğrencilerimizin aktif rol aldıkları “Kahramanlar Aramızda” isimli kostümlü yazar, şair, kitap canlandırma özel etkinliği düzenlenmiştir.

Kitapla Buluşma, Yaşamla Tanışma Kulübüyle Elde Edilen Kazanımlar

Kitapla Buluşma, Yaşamla Tanışma Kulübü çalışmalarıyla hedeflenen tüm amaçlara ulaşılmıştır.

Öğrencilerin kendilerini toplum önünde rahatlıkla ifade ettikleri,

Kendilerine olan güvenlerinin arttığı,

Türkçeyi doğru kullandıkları,

Kulüp çalışmalarında aktif rol aldıkları,

Halk kütüphaneleri ile okulların ortak çalışmaları başarıyla yürüttükleri,

Elde edilen bilginin eleştirel olarak değerlendirilmesine yönelik beceriler kazandıkları,

Yürütülen kulüp çalışmalarının öğrencilerinin gizli yeteneklerini ortaya çıkarttığı,

Kulüp öğrencilerinin tamamının Kütüphanemize üye oldukları gözlemlenmiştir.

Kulüp çalışmalarının dışında Kütüphanemizde masal saatleri, kitap okuma saatleri, kütüphane oryantasyonları yapılmaktadır. Açık havada kitap okuma etkinlikleri, kitap şenlikleri, geleneksel kütüphane gezileri, okullarda oryantasyon çalışmaları yapılmaktadır.

Bağcılar Belediyesi, topluma okuma alışkanlığı kazandırmak için yapılan tüm çalışmalarda etkin rol oynamaktadır. Bu bilinçle diğer kurumlarla (okullar, yayınevleri, sivil toplum kuruluşları) iş birliği içinde çalışmalar yürütmektedir. Kütüphanecilik ve eğitim konulu çalıştaylara, sempozyumlara, konferanslara katılarak gündemi takip etmektedir.

Bağcılar Belediyesine ait hizmet bülteninde Kütüphanemize bir sayfa ayrılmıştır. Bilge Kadın Platformu üyeleri, Kitapla Buluşma Yaşamla Tanışma Kulübü üyeleriyle yaptığımız etkinlikler, ayın en çok kitap okuyan üyeleri, ayın kitabı, özlü sözler, kulüp üyelerimizin yazıları, okuma kültürüyle ilgili yazılar vs. bu sayfada yer almaktadır.

Bağcılar Belediyesinin tüm çalışmalarının temelini “insana yatırım, geleceğe yatırım” misyonu oluşturmaktadır.

Kaynakça

- IFLA (1987). *Halk kütüphaneleri için hizmet kılavuzu*, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü
- IFLA. (2001). Halk kütüphanesi hizmetleri gelişim için IFLA/UNESCO ilkeleri, Bülent Yılmaz (Çev)., Ankara: Türk Kütüphaneciler Derneği